

Obsah

Úvod	5
Otázka šíře záběru	6
1 Odkaz XIX. století	14
a) Věda a obrození	14
b) Hegeliánství	16
c) Specifičnost českého herbartismu	19
d) Reflexe darwinismu	24
e) Konec století a nové inspirace	34
2 Vývoj po přelomu století	42
a) Pozitivismus a kritické reakce	42
b) Inspirující Fr. Nietzsche	45
c) Od krásy přírody ke kritice civilizace	51
d) Filosofický vějř	67
e) Vitalismus ve filosofii a v biologii	78
f) Scientistická linie v české biologii	91
Závěr	118
Literatura	121
Dodatek: Odraz environmentální problematiky v naší filosofii	
posledních let	139
Literatura	145

v větší či menší erudici, originalitou a smyslem pro realitu.

I přes jisté (včetně vnější) pochybnosti si můžeme dovořit tvrzení, že v rámci této tematiky mají svoji důležitost i filosofické (a etické) texty. Jsou totiž nesené hledáním významů, mezi a smyslu, překračujících dílčí rámec našich speciálně vědních studií. Mohou tak sehrát významnou roli v utváření oné kvalitativně nové perspektivy, kterou snad můžeme označit jako *environmentální racionalitu*. A to se týká i naší domácí filosofické produkce.

V této práci tedy půjde o konkrétní zkoumání, jak filosofové spolupůsobili při vzniku, formulování a utváření environmentalistického oblihu pohledu v teoretickém myšlení. A nepůjde tu ani tak o odpověď na otázku, čím naši autoři přispěli do světového „environmentalistického dědictví.“ Spíše se budeme snažit zjistit, jak se vůbec vyvíjelo přijetí onoho důležitého a závažného tématu v našich domácích podmínkách.